

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 75/14

Luksemburg, 20 maja 2014 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-202/13
Sean Ambrose McCarthy i in. / Secretary of State for the Home Department

Zdaniem rzecznika generalnego Macieja Szpunara państwo członkowskie nie może uzależniać prawa wjazdu obywatela państwa trzeciego od wcześniejszego uzyskania wizy, gdy posiada on już „kartę pobytową członka rodziny obywatela Unii” wydaną przez inne państwo członkowskie

Zezwolenie państwu członkowskiemu na wprowadzenie takiego prewencyjnego środka mającego ogólne zastosowanie byłoby równoznaczne z pozwoleniem temu państwu na zakwestionowanie prawa do swobodnego przemieszczania się i sprzeczne z zasadą wzajemnego uznawania

Dyrektywa Unii¹ stanowi, że fakt posiadania ważnej karty pobytowej zwalnia obywateli państw trzecich będących członkami rodziny obywatela Unii z obowiązku uzyskania wizy wjazdowej. Państwa członkowskie mogą jednak przyjąć niezbędne środki w celu odmowy, zniesienia lub cofnięcia jakiegokolwiek prawa przyznanego na mocy tej dyrektywy w przypadku nadużycia prawa lub oszustw, na przykład fikcyjnych małżeństw. Wszelkie środki tego typu muszą być proporcjonalne i podlegają ustanowionym gwarancjom proceduralnym.

Sean Ambrose McCarthy posiada podwójne obywatelstwo: brytyjskie i irlandzkie. Pozostaje on w związku małżeńskim z obywatelką kolumbijską i para ta ma córkę. Rodzina mieszka od 2010 r. w Hiszpanii, gdzie posiada dom. Małżonkowie McCarthy mają też dom w Zjednoczonym Królestwie, dokąd regularnie podróżują. Helena Patricia McCarthy posiada „kartę pobytową członka rodziny obywatela Unii” („kartę pobytową”) wydaną przez organy hiszpańskie. Zgodnie z przepisami brytyjskiego prawa imigracyjnego, aby móc podróżować do Zjednoczonego Królestwa, posiadacze takiej karty powinni wystąpić o pozwolenie na wjazd („pozwolenie rodzinne EOG”), które jest ważne przez sześć miesięcy. Owo pozwolenie rodzinne może zostać przedłużone, pod warunkiem że jego posiadacz uda się osobiście do placówki dyplomatycznej Zjednoczonego Królestwa za granicą i wypełni formularz zawierający dane dotyczące środków finansowych i sytuacji zawodowej wnioskodawcy.

Uznawszy, że powyższe przepisy krajowe naruszają jej prawo do swobodnego przemieszczania się, rodzina McCarthy wniosła w 2012 r. skargę do High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Administrative Court) (Zjednoczone Królestwo). Sąd ten skierował do Trybunału pytanie, czy w świetle dyrektywy oraz protokołu nr 20² obywatele państw trzecich mogą co do zasady zostać zobowiązani do uzyskania wizy w celu wjazdu na terytorium brytyjskie, pomimo że posiadają już kartę pobytową.

W przedłożonej dzisiaj opinii rzecznik generalny Maciej Szpunar zbadał w pierwszej kolejności, czy dyrektywa ma zastosowanie do sytuacji, w jakiej znajduje się rodzina McCarthy. Zaproponował w tym względzie przyjąć szeroką wykładnię dyrektywy. Jego zdaniem, omawiana dyrektywa powinna stosować się do przypadku, w którym obywatel Unii, po skorzystaniu z prawa do swobodnego przemieszczania się oraz po faktycznym pobycie w innym państwie członkowskim, postanawia udać się wraz z członkami jego rodziny będącymi obywatelami państwa trzeciego do

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.U. L 158, s. 77).

² Protokół w sprawie stosowania niektórych aspektów artykułu 26 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do Zjednoczonego Królestwa i Irlandii.

państwa członkowskiego, którego jest obywatelem. Taka wykładnia wydaje się być uzasadniona nie tylko w świetle roli, jaką odgrywa obywatelstwo na gruncie obecnie obowiązującego prawa Unii, ale również w świetle orzecznictwa Trybunału³.

Gdyby Trybunał nie zgodził się z jego pierwszą propozycją, rzecznik generalny zaproponował zastosowanie dyrektywy 2004/38 przynajmniej do obywateli Unii i do członków ich rodzin będących obywatelami państwa trzeciego, którzy korzystają faktycznie z przysługującej im swobody przemieszczania się, przebywając w innym państwie członkowskim, i jednocześnie podejmują krótkoterminowe podróże do państwa członkowskiego, którego są obywatelami. Ta druga propozycja dotyczy wyłącznie prawa wjazdu i pobytu krótkoterminowego.

W drugiej kolejności rzecznik generalny zbadał kwestię, czy i w jakich warunkach dyrektywa pozwala państwu członkowskiemu, w celu przeciwdziałania „systemowemu nadużyciu prawa” przy wydawaniu kart pobytowych, wymagać wcześniejszego uzyskania wizy wjazdowej, gdy taki obowiązek, mający ogólny i prewencyjny charakter, nie opiera się na wcześniejszym stwierdzeniu nadużycia prawa w konkretnym przypadku.

M. Szpunar zauważył w tym względzie, że środek mający ogólne zastosowanie, taki jak środek przewidziany przez Zjednoczone Królestwo, pozbawiłby gwarancje proceduralne ustanowione dyrektywą ich istoty. Zdaniem rzecznika generalnego systematyczne zawieszenie praw przysługujących na mocy dyrektywy nie daje ani sądowi krajowemu, ani Trybunałowi możliwości sprawdzenia, czy przesłanki, które skłoniły władze Zjednoczonego Królestwa do odmowy tego prawa rodzinie McCarthych, są faktycznie spełnione.

Rzecznik generalny ocenił, że dowody przedstawione przez Zjednoczone Królestwo nie mogą zostać uznane za konkretne dowody dotyczące indywidualnego zachowania rodziny McCarthych. Przypomniał on w tym względzie, że zachowanie tej rodziny nie stanowi nadużycia prawa w rozumieniu przepisów prawa Unii. Przypomniał on również, że ogólne domniemanie istnienia oszustwa nie wystarczy, by uzasadnić środek, który narusza cele traktatu FUE. Ocena zachowań stanowiących nadużycie należy zasadniczo do sądów krajowych, lecz nie może w żadnym razie zagrażać jednolitości i skuteczności prawa Unii.

Jeśli chodzi o brytyjskie pozwolenie rodzinne, rzecznik generalny stwierdził, że jest ono po prostu równoznaczne z obowiązkiem wizowym, który jest sprzeczny nie tylko z dyrektywą, ale również z jej celami i jej systematyką. W konsekwencji, skoro przesłanki pozwalające na skorzystanie - zgodnie z prawem Unii - z prawa do swobodnego przemieszczania się są spełnione przez obywatela państwa trzeciego będącego członkiem rodziny obywatela Unii, stosowna karta pobytowa powinna zostać zaakceptowana przez państwa członkowskie.

Zdaniem M. Szpunara zezwolenie państwu członkowskiemu na nieuwzględnienie karty pobytowej wydanej przez inne państwo członkowskie byłoby sprzeczne z zasadą wzajemnego uznawania. Organy administracyjne i sądowe państwa członkowskiego są bowiem zobowiązane uznać świadectwa i analogiczne dokumenty dotyczące stanu cywilnego, wydane przez właściwe organy innych państw członkowskich, chyba że ich prawdziwość zostaje poważnie podważona przez konkretne dowody odnoszące się do indywidualnie rozpatrywanego przypadku. Ponadto zaakceptowanie faktu wprowadzenia przez Zjednoczone Królestwo środków mających ogólne zastosowanie byłoby równoznaczne z pozwoleniem temu państwu członkowskiemu na zakwestionowanie prawa do swobodnego przemieszczania się, tak że inne państwa członkowskie mogłyby również przyjąć takie środki i zawiesić jednostronnie stosowanie dyrektywy.

M. Szpunar doszedł na tej podstawie do wniosku, że dyrektywa nie pozwala państwu członkowskiemu na przyjęcie środka mającego ogólne zastosowanie, takiego jak środek rozpatrywany w niniejszej sprawie (to znaczy środka polegającego na odmowie zwolnienia z obowiązku uzyskania wizy członków rodziny obywatela Unii, którzy posiadają ważną kartę

---

³ W szczególności wyrok Trybunału z dnia 11 grudnia 2007 r. w sprawie *Eind* (C-291/05) oraz wyrok Trybunału z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie *O. i B.* (C-456/12, zob. [komunikat prasowy nr 32/14](#)).

pobytową wydaną przez inne państwo członkowskie), ponieważ ów środek ma charakter prewencyjny i nie opiera się na wcześniejszym ustaleniu konkretnego nadużycia prawa.

Wreszcie, jeśli chodzi o protokół nr 20, rzecznik generalny stwierdził, że protokół ten nie ma na celu przyznania Zjednoczonemu Królestwu szczególnych przywilejów, lecz został on przyjęty, aby uwzględnić wyrażoną przez to państwo członkowskie chęć utrzymania, po pierwsze, kontroli na granicach z większością państw członkowskich, a po drugie „wspólnej strefy podróżowania” istniejącej między Zjednoczonym Królestwem i Irlandią. Kontrole graniczne mają w szczególności na celu zweryfikowanie, czy dane osoby mają prawo wjazdu na terytorium Zjednoczonego Królestwa. Taka weryfikacja nie pozwala jednak Zjednoczonemu Królestwu na to, by odmówiło w jednostronny sposób wjazdu obywatelom Unii oraz członkom ich rodzin posiadającym kartę pobytową, zobowiązując ich w ogólny sposób do uzyskania i przedstawienia na jego granicach dodatkowego dokumentu, który nie jest przewidziany prawem Unii.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z przedłożenia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106